

Gissa medlemmen

Vem som blir inkluderad och välkommen till olika sammanhang beror på vilka oskrivna regler som finns där och vilka normer som råder bland dem som redan är med. Syftet med den här övningen är att få syn på och diskutera normer och maktstrukturer i den egna organisationen eller i ett visst sammanhang och hur detta hänger ihop med olika normer i samhället.

Material

- Kopior av bilderna på sidan 28–41 i [BRYT!](#) (2011) eller andra bilder på människor
- Tejp, alternativt:
- Whiteboard
- Magneter

Gör så här

Den här övningen kan göras på olika sätt och kan anpassas utifrån sammanhanget och gruppen. Den variant som presenteras här kallas "Trekanten". Exempel på andra varianter är att placera bilderna på en linje från minst till mest eller i en ring.

Tejpa upp en trekant eller måla upp en trekant på en whiteboard. Förklara att trekanten symboliserar organisationen eller sammanhanget. I toppen är de som har makt och inflytande, som syns och hörs på möten, som andra i organisationen eller i sammanhanget ser upp till och lyssnar på.

Be deltagarna placera ut bilderna i eller utanför trekanten. De som inte alls finns med i organisationen läggs utanför figurens gränser. De andra placeras i triangeln, utifrån deras respektive plats i hierarkin. Du kan antingen låta deltagarna placera ut en bild var eller placera ut alla bilder gemensamt.

Diskutera

När alla bilderna är utplacerade är det dags att samtala kring hur det ser ut och varför. Använd frågorna nedan som stöd. Är gruppen stor kan du dela in den i mindre grupper först och sedan lyfta några frågor i helgrupp och sammanfatta diskussionerna.

- Vilka är med i organisationen? Vilka attribut och egenskaper har de gemensamt?
- Hur ser den inre hierarkin ut? Vad har de som hamnar högt upp gemensamt?
- Hur påverkar dessa normer och maktstrukturer vilka som hamnar utanför triangeln? Vad kan vi göra för att förändra detta?
- Det går ofta väldigt snabbt att kategorisera människor utifrån vissa synliga attribut och egenskaper. Vilka följder kan det få? Hur påverkar det våra attityder och vårt bemötande? Hur kan vi förändra det?

Tänk på

Ibland kan diskussionen komma att handla om hur viktigt det är att olika grupper är representerade i alla sammanhang. En bred representation av människor, egenskaper och erfarenheter i en organisation är viktig. Samtidigt finns det också stora problem med att enskilda personer som bryter mot normerna ofta tvingas representera en viss grupp eller själva förväntas lösa frågor som det borde vara allas ansvar att lösa. Det kan exempelvis handla om att någon med en funktionsnedsättning får ta allt ansvar för tillgänglighetsarbetet på arbetsplatsen. Arbetet kring normer och maktstrukturer måste vara något som alla har ett gemensamt och eget ansvar för.

Övningen "Gissa medlemmen" kommer från metodmaterialet "[Bryt!](#)" utgivet av Forum för levande historia och RFSL Ungdom

